

REFERAT Sundheds- og Nærhedsudvalget 2022-2025 d. 13-04-2023

Mødedato Torsdag d. 13. april 2023 kl. 12:00

Mødested Lokale D 116

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om indsatser indenfor mental sundhed og ensomhed.....	6
Lukket: Drøftelse af socioøkonomiske nøgletal i forbindelse med budget 2024.....	11
Drøftelse af input til anlægsbudget 2024 - 2033.....	12
Drøftelse af proces for udmøntning af midler fra Sundheds- og Nærhedsudvalgets anlægspulje i 2024.....	17
Drøftelse af temaer for Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsmaal 2024.....	21
Til orientering.....	25
Underskriftsside.....	29

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2023-00074

1 (Offentlig) Godkendelse af dagsorden

SagsID: EMN-2023-00074

Beslutning

Dagsorden godkendt.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

Dagsordenen skal godkendes.

Punkt 2: Orientering om indsatser indenfor mental sundhed og ensomhed

EMN-2023-01715

Bilag

Oplæg SNU mental sundhed 13.04.23

2 (Offentlig) Orientering om indsatser indenfor mental sundhed og ensomhed

Sagsbehandler: [Dr15913]

SagsID: EMN-2023-01715

Resume

[Den tværgående Sundhedsfremme- og Forebyggelsespolitik arbejder på at styrke mental sundhed og mindske ensomhed. I Sundheds- og Omsorgsafdelingen arbejdes der med at mindske ensomhed på flere måder, bl.a. med ordning om 'brobygning' til fællesskaber og efterbyggelsesindsatser efter alvorlige sygdomsforløb.

Med dagsordenpunktet ønsker Sundheds- og Omsorgsafdelingen at give Sundheds- og Nærhedsudvalget indblik i afdelingens arbejde med at mindske ensomhed for udvalgte målgrupper. Dagsordenpunktet følger af udvalgets emneårsplan og hensigten om at give udvalgsmedlemmerne et dybere indblik i afdelingens opgaver og hverdagens drift.]

Indstilling

[Sundheds- og Omsorgschefen indstiller til Sundheds- og Nærhedsudvalget,

- At orienteringen om indsatser inden for området mental sundhed tages til efterretning]

Beslutning

Taget til efterretning. De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

[Den tværgående Sundhedsfremme- og Forebyggelsespolitik arbejder ind i det brede sundhedsbegreb, hvor sundhed både er fysisk, socialt og mentalt. Ét af de fire prioriterede områder er 'Sammen om at få alle med i fællesskaber'. Her arbejdes der bl.a. ind i at styrke den mentale sundhed gennem fællesskaber og dermed forebygge og mindske ensomhed.

Der er forskellige vinkler på mental sundhed bl.a. trivsel og livskvalitet, stress, angst og anspændthed, depression og ensomhed. I denne sag vil vinklen primært være fokus på ensomhed og oplevelsen af ofte at føle sig uønsket alene.

Ensomhed er en ubehagelig følelse, der opstår som følge af en oplevet uoverensstemmelse mellem ønskede sociale relationer og faktiske sociale relationer. Det er væsentligt at skelne mellem social isolation, som er et objektivt forhold, der eventuelt kan være årsag til ensomhed, og følelsen af ensomhed, der både kan opstå, når man er alene og savner social kontakt og nærhed, også når man er omgivet af mennesker. Undersøgelser tyder på, at følelsen af ensomhed især er forbundet med kvaliteten af den enkeltes relationer (Hvordan Har Du Det? 2021).

Undersøgelser viser, at mænd og kvinder der ofte føler sig uønsket alene, lever henholdsvis 2,4 år og 1,8 år kortere end mænd og kvinder, der ikke ofte føler sig uønsket alene. Derudover har mennesker der føler sig ensomme en øget risiko for bl.a. forhøjet blodtryk og kolesterol, type 2-diabetes, hjertekarsygdomme, smerter, søvnforstyrrelser, angst og depression. Og der er ekstra kontakter til praktiserende læge, psykiatriske og somatiske indlæggelser, antal sygedage og ekstra omkostninger i sundhedsvæsenet og tabt produktion relateret til fravær fra arbejdspladsen blandt mennesker, der føler sig uønsket alene (SST Sygdomsbyrden 2022).

Risikogrupper for ensomhed

Ifølge Sundhedsprofilen Hvordan har du det? 2021 er der 13% (9.200) voksne i Silkeborg Kommune, der føler sig ensom. Siden 2017 er det en stigning på 5 pct. point. I risikogruppen er kvinder, borgere med et lavere uddannelsesniveau, studerende/ skoleelever samt borgere uden for arbejdsmarkedet. Det er især personer i aldersgruppen 16-29 år og +80 år, der føler sig ensomme.

Indsatser i Silkeborg Kommune

I Silkeborg Kommune er der fokus på at fremme mental sundhed og forebygge/mindske ensomhed i mange indsatser. I Tværgående Sundhed arbejdes der med området på forskellige måder og med forskellige indsatser bl.a.:

- Projekt Flere i Fællesskaber
 - Flere i Fællesskaber er et forsknings- og udviklingsprojekt med centrale aktører fra civilsamfundet, det offentlige og erhvervslivet, der påtager sig et særligt ansvar for at finde nye veje til at få flere unge og ældre ud af ensomhed og ind i fællesskaber.
 - Der er bl.a. ansat en fællesskabsguide, der skal bygge bro mellem borgere og tilbud i civilsamfundet for de borgere, der har brug for hjælp, inspiration og guidning til et fællesskab, der lige netop passer til dem.
- Idræt om dagen
 - Idræt om dagen er et motionstilbud for borgere i Silkeborg Kommune, der har dagtimerne til rådighed. Med over 25 forskellige aktiviteter når tilbuddet ud til over 1.600 borgere. Tilbuddet er båret af 60-70 frivillige/instruktører, der alle er med til bl.a. at løfte den fysiske og mentale sundhed.
 - Der er fokus på rekruttering af frivillige og den gode velkomst, således brugerne får lyst til at komme igen. Igennem årene og på alle aktiviteter er der fokus på at fremme en kultur, hvor der drages omsorg og gør plads til den enkelte, så alle føler sig en del af fællesskabet.
- Sundhedshuset
 - Sundhedshuset har bl.a. tilbud inden for hjerte- og kræftrehabilitering, tilbud til borgere med diabetes 2 og KOL, trivselssamtaler og rygestoprådgivning.

- I alle tilbud bliver der arbejdet med efterbyggelse, hvor borgerne fortsætter i fællesskaber efter endt forløb i Sundhedshuset. Det kan f.eks. være fortsættelse med motion i civilsamfundet og selvorganiserede fastholdelsesgrupper.
- Brugerstyrede aktivitetscentre
 - I de brugerstyrede aktivitetscentre er der en bred vifte af aktiviteter inden for læring, kultur, kunst, bevægelse og hobbyaktiviteter. Aktiviteterne bygger på brugernes egne ønsker og behov og der er tilknyttet ca. 300 frivillige på de 6 brugerstyrede centre.
 - Der har altid været fokus på fællesskaber i aktiviteterne, men med projekt 'Flere i Fællesskaber' har fokus på at mindske ensomhed fået et løft på mange måder f.eks. fællesspisning for "nye og enlige" brugere, ny samværsgruppe for ensomme, flere tiltag for at rekruttere nye enlige borgere, øget fokus blandt de frivillige på nye og en mere åben tilgang til italesættelsen af ensomhed.

På mødet præsenteres flere af indsatserne samt en drøftelse af, hvor udvalget ser potentialer og ønsker til fremtiden inden for emnet.]

Punkt 3: Lukket: Drøftelse af socioøkonomiske nøgletal i forbindelse med budget 2024

EMN-2023-02082

Punkt 4: Drøftelse af input til anlægsbudget 2024 - 2033

EMN-2023-01139

Bilag

Bilag 1 - Anlægsoversigt

Vedtagne anlægsprojekter

4 (Offentlig) Drøftelse af input til anlægsbudget 2024 - 2033

Sagsbehandler: [DR21682]

SagsID: EMN-2023-01139

Resume

[Som led i arbejdet med anlægsbudget 2024 får alle fagudvalg lejlighed til at drøfte input til anlægsbudgettet inden for udvalgenes område. I arbejdet med anlægsbudgettet for 2024-2033 tages der udgangspunkt i overslagsårene i budget 2023.

I Silkeborg Kommunes økonomiske politik lægges der op til et niveau for bruttoanlæg på 375 mio. kr. årligt. Den økonomiske politik for budget 2024 behandles politisk i april, men der arbejdes indtil en endelig beslutning om anlægsniveauet videre med et sigtepunkt på 375 mio. kr. brutto.

Som det fremgår af den opdaterede anlægsoversigt, er der i overslagsårene 2024-2026 indlagt negative puljer som medfører, at der vil skulle tages anlæg ud af den aktuelle oversigt for at nå et niveau på 375 mio. kr. I 2027 er der også en udfordring i forhold til målet om 375 mio. kr., men fra 2028 og frem er der luft op til målet om 375 mio. kr.

Der lægges derfor op til at fagudvalgene drøfter helt nødvendige anlæg, som udvalget mener bør indgå i årene 2024-2027 samt at udvalget drøfter input til anlægsbudgettet inden for udvalgets område på lang sigt (2028-2033).

Fagudvalgenes drøftelse tager udgangspunkt i den viden der er tilgængelig indenfor området om behovene de kommende år. På nogle udvalgsområder udarbejdes der prognoser, som angiver et forventet behov, men derudover kan udvalgsdrøftelsen bygge på planer og faglige vurderinger mv.

Der er ikke en anlægsramme for hvert fagudvalg og drøftelserne er derfor input til byrådets samlede arbejde med at udarbejde anlægsbudgettet.

Fagudvalgenes drøftelser samles og indgår i byrådets drøftelse af anlægsbudgettet på anlægsseminaret for byrådet 15. maj 2023.]

Indstilling

[Økonomichefen og Sundheds- og Omsorgschefen indstiller til Sundheds- og Nærhedsudvalget,

- at drøfte om der er anlæg som ikke på nuværende tidspunkt indgår i anlægsoversigten i overslagsårene, men som udvalget mener er helt nødvendige og bør indgå i anlægsoversigten i 2024-2027,
- at drøfte om der er anlæg i den nuværende anlægsoversigt som ikke længere er aktuelle og som derfor kan udgå eller skubbes til senere,
- at drøfte og prioritere hvilke anlægsprojekter udvalget mener bør indgå i anlægsoversigten på lang sigt (2028-2033),

- at udvalgets drøftelse og prioritering herefter indgår i byrådets arbejde med det samlede anlægsbudget

Beslutning

Drøftet. Udvalget har en opmærksomhed på analysen af midlertidige pladser, og de anlægsønsker analysen giver. Derudover håber udvalget, at det bliver muligt at fremrykke noget af budgettet fra "etablering, vedligehold og udvikling af stier" til 2024-2025.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

Proces, prioritering og overordnet mål

Byrådet tog hul på forberedelsen af arbejdet med anlægsbudgettet i byrådsmødet 28. februar 2023, hvor der med beslutningen om fremrykninger, udskydelser, justeringer og tillægsbevillinger blev etableret et opdateret billede af anlægsbudgettet. Den opdaterede anlægsoversigt, som er bilag til denne drøftelse, danner udgangspunkt for arbejdet med anlægsbudget 2024-2033.

I Silkeborg Kommunes økonomiske politik lægges der op til, at der styres efter et niveau for bruttoanlæg på 375 mio. kr. årligt. Den økonomiske politik for budget 2024 behandles politisk i april, men der arbejdes indtil en endelig beslutning om anlægsniveauet videre med et sigtepunkt på 375 mio. kr. brutto.

I overslagsårene 2024-2026 er der indlagt negative puljer som medfører, at der vil skulle tages anlæg ud af den aktuelle oversigt for at nå et niveau på 375 mio. kr. Puljen er i 2024 på 33 mio. kr., i 2025 på 60 mio. kr. og i 2026 på 259 mio. kr. I 2027 er der på nuværende tidspunkt en udfordring på 91 mio. kr. i forhold til målet om 375 mio. kr. Fra 2028 og frem er der luft op til målet om 375 mio. kr.

Fagudvalgenes drøftelser

Formålet med fagudvalgenes drøftelse er at afklare, om der er helt nødvendige anlægsbehov inden for udvalgenes område i overslagsårene samt at afklare, hvilke input udvalgene har til anlæg på lang sigt inden for udvalgets område.

Der lægges derfor op til at fagudvalgene drøfter to spørgsmål på denne baggrund:

- Er der indenfor udvalgets område helt nødvendige anlæg, som udvalget mener bør prioriteres ind i overslagsårene i det kommende anlægsbudget?
- Hvilke anlægsprojekter ønsker udvalget prioriteret på lang sigt (2028-2033) inden for udvalgets område?

Fagudvalgets drøftelse tager udgangspunkt i den viden der er tilgængelig indenfor området om behovene de kommende år. På nogle udvalgsområder udarbejdes der prognoser, som angiver

et forventet behov, men derudover kan udvalgsdrøftelsen bygge på planer og faglige vurderinger mv.

Der er ikke en anlægsramme for hvert fagudvalg og udvalgenes drøftelser er derfor input til byrådets samlede arbejde med at udarbejde anlægsbudgettet.

Der vil i 2024-2027 være behov for en væsentlig prioritering af anlægsprojekterne, idet de negative puljer skal udmøntes og der dermed skal findes anlægsprojekter som ikke skal gennemføres eller som kan skubbes til senere år.

Fagudvalgenes drøftelser samles og indgår i byrådets drøftelse af anlægsbudgettet på anlægsseminaret for byrådet 15. maj 2023.

Beskrivelse af det vedlagte materiale

I udvalgets drøftelse indgår følgende bilag:

- 1) Opdateret anlægsbudget
- 2) Vedtagne anlægsprojekter i budget 2023]

Borgerinddragelse

[Sendes til orientering i Seniorrådet.]

Bilag

- 1 (Bilag 1 - Anlægsoversigt - 10047994)
- 2 (Vedtagne anlægsprojekter - 10094890)

Punkt 5: Drøftelse af proces for udmøntning af midler fra Sundheds- og Nærhedsudvalgets anlægspulje i 2023

EMN-2023-02051

5 (Offentlig) Drøftelse af proces for udmøntning af midler fra Sundheds- og Nærhedsudvalgets anlægspulje i 2023

Sagsbehandler: [Dr30064]

SagsID: EMN-2023-02051

Resume

[Sundheds- og Nærhedsudvalget skal drøfte en proces for udmøntning af midler fra Sundheds- og Nærhedsudvalgets anlægspulje i 2023.]

Indstilling

[Koncerndirektør Lauge Rud-Clemmensen indstiller,

- at proces for udmøntning af midler fra anlægspuljen 2023 drøftes]

Beslutning

Drøftet.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

[På Sundheds- og Nærhedsudvalgets anlægsbudget for 2023 er der samlet afsat 3,3 mio. kr. til "Etablering, vedligehold og udvikling af stier" samt "Nærhedsprojekter".

Beløbet er en opsamling af beløb afsat i forbindelse med Budgetaftalen for 2022 og 2023. I budgetaftalen for 2022 står nævnt, at der afsættes en pulje til "etablering, renovering og forbedringer af cykelstier og stier, herunder til etablering af opholdssteder med borde-bænkesæt og lignende". Endvidere at "beløbet i puljen udmøntes i samråd med lokalråd efter ansøgning fra lokalrådene".

Der ønskes nu en drøftelse af, hvilken proces der skal sættes i gang i forhold til udmøntning af puljen i 2023. I drøftelsen kan f.eks. indgå:

- Hvilke kriterier skal gælde for prioritering af projekter?
- Skal puljen udmøntes til projekter, der omhandler forskønnelse af lokalområder?
- Skal puljen omhandle ønsker til egentlig etablering, renovering og forbedringer af cykelstier?

- Skal der evt. være en eller flere ansøgningsrunder for lokalrådene?
- Skal der evt. sættes max. beløb på ansøgninger?
- Har udvalget evt. egne projekter som forlods ønskes udmøntet fra puljen?

Skal der fra puljen i 2023 udmøntes beløb til forskellige cykelfaciliteter, så bemærkes, at prisen pr. km. for

- 2-1-vej er ca. 0,6 mio. kr.
- Cykelbaner er ca. 2 mio. kr.
- Asfaltering af cykelstier er ca. 4 mio. kr.
- Rekreative stier er ca. 1,25 mio. kr.

Teknik- og Miljøafdelingen har tidligere udarbejdet en oversigt over hvilke strækninger, der kan anlægges cykelfaciliteter langs.

]

Økonomi

[På anlægsbudgettet er der på bevilling 92 Nærhed afsat i alt 3,3 mio. kr. i 2023 til "Etablering, vedligehold og udvikling af stier" samt "Nærhedsprojekter".

I 2026 er der afsat 7 mio. kr. og i 2027 er der afsat 9 mio. kr.]

Punkt 6: Drøftelse af temaer for Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsmål 2024

EMN-2023-01688

Bilag

Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsmål for 2024

6 (Offentlig) Drøftelse af temaer for Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsmaal 2024

Sagsbehandler: [Dr10508]

SagsID: EMN-2023-01688

Resume

[Som led i kommunens budgetproces for 2024, skal Sundheds- og Nærhedsudvalget indgå aftale med Sundheds- og Omsorgsafdelingen og Økonomi- og IT-staben om udvalgsmaal for henholdsvis bevilling 91 Sundhed og 92 Nærhed. Afdelingerne foreslår i alt tre temaer, der indstilles til drøftelse. I forsommeren indgår udvalgsmaale i dialogmøde med AfdelingsMED i Sundhed og Omsorg og godkendes sidenhen af Sundheds- og Nærhedsudvalget. Se bilag for uddybning af de foreslæede udvalgsmaal.]

Indstilling

[Sundheds- og Omsorgschefen og Økonomichefen indstiller til Sundheds- og Nærhedsudvalget,

- at temaer for udvalgsmaal drøftes]

Beslutning

Drøftet.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

[Som led i kommunens budgetproces for 2024, skal Sundheds- og Nærhedsudvalget indgå en aftale med Sundheds- og Omsorgsafdelingen og Økonomi- og IT-staben om udvalgsmaal for henholdsvis bevilling 91 Sundhed og 92 Nærhed.

Bevilling 91 Sundhed

Sundheds- og Omsorgsafdelingen foreslår ét tema for udvalgsmaal 2024. Temaet udspringer af Byrådets vision, særligt visionen om "VELFÆRD så alle kan leve et godt liv" og "DANMARKS OUTDOORHOVEDSTAD som afsæt for bevægelse, sundhed og livskvalitet".

Temaet tager desuden afsæt i kommunens Sundhedsfremme- og Forebyggelsespolitik og hænger tæt sammen med Sundheds- og Omsorgsafdelingens kerneopgave: *"Vi samarbejder med borgeren om at styrke sundhed og fremme borgerens selvstændige og meningsfulde liv."*

Forslag til tema for udvalgsrådet: Fysisk, mental og social sundhed.

Temaet sætter fokus på vigtige forandringer og forudsætninger for indfrielsen af byrådets vision, Sundhedsfremme- og Forebyggelsespolitikken og arbejdet med kerneopgaven. Sundheds- og Omsorgsafdelingen foreslår at gøre udvalgsrådet flerårig for den resterende byrådsperiode. I tilknytning til udvalgsrådet arbejder Sundheds- og Omsorgsafdelingen med en række indsatser, der skal indfri udvalgsrådet. Se bilag for uddybning af det foreslåede udvalgsråds mål og tilhørende indsatser.

Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsråds mål for bevilling 91 Sundhed fastlægges i dialog med AfdelingsMED Sundhed og Omsorg, som Sundheds- og Nærhedsudvalget skal afholde dialogmøde med i juni 2023.

Bevilling 92 Nærhed

Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsråds mål for bevilling 92 består af et mål i relation til "Samarbejde for et godt nærdemokrati", nemlig en tilrettelæggelse af arbejdet så det sikrer at gode beslutninger træffes i et samspil, samt et mål der fokuserer på lokalrådenes virke og effekt.

Økonomi- og IT-Staben foreslår at gøre udvalgsrådene flerårig for den resterende byrådsperiode. Se bilag for uddybning af det foreslåede udvalgsråds mål og tilhørende indsatser.

Videre proces

- Maj: Godkendelse af udvalgsråds mål - forud for høring.
- Juni: Dialogmøde med AfdelingsMED i Sundhed og Omsorg.
- August: Godkendelse af udvalgsråds mål - efter høring.

]

Borgerinddragelse

[Sagen sendes til orientering i AfdelingsMED Sundhed og Omsorg.]

Bilag

1 (Sundheds- og Nærhedsudvalgets udvalgsråds mål for 2024 - 10080624)

Punkt 7: Til orientering

EMN-2023-00076

Bilag

Unge i Kjellerup

7 (Offentlig) Til orientering

SagsID: EMN-2023-00076

Beslutning

Taget til efterretning. De fremviste plancher vedrørende Kjellerup lægges på protokollen.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

Eventuelle emner til udvalgets orientering.

- Information om udfordringer og den præventive indsats i Kjellerup midtby
- Besøg hos Hvinningdal Lokalråd 9. maj 2023, kl. 16.45-18.00
- Orientering kommende KL-konferencer
 - Sundheds- og Nærhedsudvalget er (sammen med Ældreudvalget) inviteret til KL's Social- og Sundhedspolitiske forum 11.-12. maj 2023 i Aalborg. Temaet: De vilde problemer er hverken blevet færre eller mindre vilde. Status quo kan ikke fortsætte, og det er helt nødvendigt at finde nye måder at være et velfærdssamfund på. Ellers ser vi ind i et sammenbrud på såvel sundheds- og ældreområdet som socialområdet. Årets tema er derfor: "Vi tager ansvar for vores velfærd".
 - Sundheds- og Nærhedsudvalget indbydes (sammen med Ældreudvalget) til KL's Ældre- og Sundhedskonference 12. oktober 2023 i Kolding. Kommunerne står i et krydspres mellem en demografisk stigning af ældre og kronisk syge, en begrænset arbejdsstyrke, svære rekrutteringsvilkår og en ny regering, der har varslet mindre bureaukrati, øget frit valg og mere frisættelse. Hvordan skal vores fælles fremtid på ældre- og sundhedsområdet se ud? Og hvilken udvikling kræver det? På KL's Ældre- og Sundhedskonference sættes fokus på styring og faglig udvikling.

Punkt 8: Underskriftsside

EMN-2023-00015

8 (Offentlig) Underskriftsside

SagsID: EMN-2023-00015

Beslutning

Protokollen underskrevet.

Ej til stede

Mathilde Søgaard Jakobsen (C), Søren Kristensen (A), Rune Kristensen (A)

Tidligere beslutninger

...

Sagen

Beskrivelse af sagen

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på Godkend.

